

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

สำนักงบประมาณ กองกฎหมายและระเบียบ (2546) ได้ให้ความหมายของรายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทรายจ่าย ได้แก่

1. งบบุคลากร
2. งบดำเนินงาน
3. งบลงทุน
4. งบเงินอุดหนุน
5. งบรายจ่ายอื่น

1. งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.1 เงินเดือน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการทุกประเภทเป็นรายเดือน โดยมีอัตราที่กำหนดไว้แน่นอนในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนประจำปี รวมถึงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้จ่ายในลักษณะเงินเดือนและเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายกับเงินเดือน

1.2 ค่าจ้างประจำ หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ โดยมีอัตราตามกำหนดไว้ในบัญชีถือจ่ายค่าจ้างประจำ รวมถึงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้จ่ายในลักษณะค่าจ้างประจำ และเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าจ้างประจำ

1.3 ค่าจ้างชั่วคราว หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างสำหรับการทำงานปกติแก่ลูกจ้างชั่วคราว

ของส่วนราชการ รวมถึงเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าจ้างชั่วคราว

1.4 ค่าตอบแทนพนักงานราชการ หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานราชการ ตามอัตราที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ รวมถึงเงินที่กำหนดให้จ่ายในลักษณะดังกล่าว และเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าตอบแทนพนักงานราชการ

2. งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

2.1 ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ทางราชการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

2.2 ค่าใช้สอย หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ (ยกเว้นบริการสาธารณูปโภค สื่อสารและโทรคมนาคม) รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ และรายจ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าข่ายลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ

2.3 ค่าวัสดุ หมายถึง รายจ่ายเพื่อจัดหาสิ่งของซึ่งโดยสภาพเมื่อใช้แล้วย่อมสิ้นเปลืองหมดไป แปรสภาพ หรือไม่คงสภาพเดิม หรือสิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวร และมีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดไม่เกิน 5,000 บาท รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน รายจ่ายเพื่อจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดไม่เกิน 20,000 บาท รายจ่ายเพื่อประกอบคัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์ที่มีวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ที่มีวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท รายจ่ายเพื่อประกอบ คัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ที่มีวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท

2.4 ค่าสาธารณูปโภค หมายถึง รายจ่ายค่าบริการสาธารณูปโภค สื่อสารและโทรคมนาคม รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน

3. งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

3.1 ค่าครุภัณฑ์ หมายถึง รายจ่ายเพื่อจัดหาสิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวร และมีราคาต่อหน่วย หรือต่อชุดเกินกว่า 5,000 บาท รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน รายจ่ายเพื่อจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดเกินกว่า 20,000 บาท รายจ่ายเพื่อประกอบ คัดแปลง ต่อเติมหรือปรับปรุงครุภัณฑ์รวมทั้งครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ที่มีวงเงินเกินกว่า 5,000 บาท

3.2 ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ติดตริ้งกับที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น อาคาร บ้านพัก สนามเด็กเล่น สนามกีฬา สนามบิน สระว่ายน้ำ สะพาน ถนน รั้ว บ่อน้ำ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน เป็นต้น รวมถึงค่าติดตั้งระบบไฟฟ้า หรือระบบประปา รวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการติดตั้งครั้งแรกในอาคารหรือสถานที่ราชการ ทั้งที่เป็นการดำเนินการพร้อมการก่อสร้างอาคารหรือภายหลังการก่อสร้างอาคาร รายจ่ายเพื่อประกอบ คัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ที่มีวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท เช่น ค่าจัดสวน ค่าถมดิน เป็นต้น รายเพื่อจ้างออกแบบ จ้างควบคุมงานที่จ่ายให้แก่เอกชน หรือนิติบุคคล รายจ่ายเพื่อจ้างที่ปรึกษา เพื่อการจัดหา หรือปรับปรุง ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น ค่าเวนคืนที่ดิน ค่าชดเชยกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าชดเชยผลอาสิน เป็นต้น

4. เงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ราชการ ส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์การระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึง เงินอุดหนุนงบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุน ศาสนา และรายจ่ายอื่นที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

4.1 เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิกองค์การอุคินิยมวิทยาโลก ค่าบำรุงสมาชิกสหภาพวิทยุกระจายเสียงแห่งเอเชีย เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น เป็นต้น

4.2 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ และตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

5. งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่ง หรือ รายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ เช่น เงินราชการลับ เงินค่าปรับที่จ่ายคืน

ให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษา วิจัย ประเมินผล หรือพัฒนาระบบต่าง ๆ ซึ่งมีใช้เพื่อการจัดหา หรือปรับปรุงครุภัณฑ์ ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ค่าใช้จ่ายสำหรับหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (ส่วนราชการ) ค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุน หรือเงินทุนหมุนเวียน รายจ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้

แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

อมร วิจิตรพันธ์ (2520: 45-46 อ้างถึง Blaug, 1969) ได้จำแนกค่าใช้จ่ายเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Expenditure) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดโรงเรียน เป็นค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง เงินเดือนครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ธุรการ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ อุปกรณ์การเรียน ค่าดำเนินการ ค่าตอบแทน ค่าวัสดุครุภัณฑ์ ค่าเสื่อมราคาของอาคารเรียน ค่าเช่าและค่าดอกเบี้ย ทั้งของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์รวมกับค่าใช้จ่ายของนักเรียน นักศึกษาด้วย

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Expenditure) หรือเรียกอีกอย่างว่า รายได้ในโอกาสที่ล่วงเลยไป

แนวคิดเกี่ยวกับจำนวนนิสิตเต็มเวลา

สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2543: 1-3) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับจำนวนนิสิตเต็มเวลาไว้ ดังนี้

จำนวนหน่วยกิตนิสิต (Student Credit Hour: SCH) หมายถึงผลรวมของผลคูณระหว่างจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่คณะเปิดสอน

$$\text{จำนวนหน่วยกิตนิสิต (SCH)} = \sum_{i=1}^n C_i S_i$$

เมื่อ	C_i	=	จำนวนหน่วยกิตของแต่ละวิชา
	S_i	=	จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชา
	i	=	รายวิชาที่ $i \dots n$
	n	=	จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนทั้งหมด

จำนวนนิสิตเต็มเวลา (FTES) หมายถึง จำนวนนิสิตที่ได้จากการลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานทบวงมหาวิทยาลัย โดยระดับปริญญาตรีกำหนดให้ใช้หน่วยกิตจำนวน 17 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษาปกติ หรือ 34 หน่วยกิตต่อปีการศึกษาในการคำนวณนิสิตเต็มเวลา

$$\text{จำนวนนิสิตเต็มเวลา (FTES)} = \frac{\text{จำนวนหน่วยกิตนิสิต (SCH)}}{17}$$

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ความหมายของประสิทธิผล

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541: 349) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิภาพ (effectiveness) หมายถึง ผลผลิตหรือผลงานหรือผลลัพธ์เบื้องต้น (immediate output) ของระบบการทำงานหรือโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือผลที่คาดว่าจะได้รับและเป้าหมายซึ่งเขียนเป็นสูตร ได้ดังนี้

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลลัพธ์เบื้องต้น}}{\text{วัตถุประสงค์}} \quad \text{หรือ} \quad \frac{\text{output}}{\text{objective}}$$

อมร วิจิตรพันธ์ (2520: 44-45) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพทางการศึกษา คือ

1. ผลผลิต (output) ทางการศึกษา ได้แก่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับที่จะนำมา ใช้คำนวณหาประสิทธิภาพ เช่น ผู้จบปริญญาตรี
2. สิ่งที่ป้อนเข้าไป (input) ได้แก่จำนวนนักเรียนที่รับเข้าไปเรียนในชั้นก่อนที่จะเรียนจบจะ ใช้ชั้นใดแล้วแต่จะเปรียบเทียบ

การวัดประสิทธิผล

ธงชัย สันติวงษ์ (2543: 318-322) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดประสิทธิผลแบ่งเป็นแนวทางได้ ดังนี้

1. วิธีการวัดความสำเร็จตามเป้าหมาย (the goal-attainment approach) คือ การวัดผลสำเร็จในขั้นสุดท้าย แทนการวัดผลสำเร็จเพียงบางขั้นตอนเท่านั้น ซึ่งพิจารณาจากการสามารถทำงานจนบรรลุเป้าหมายผลสำเร็จตามเจตนาที่องค์กรได้จัดตั้งขึ้นและได้กำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย โดยสามารถนำมาปฏิบัติได้ผลภายในข้อสมมติฐาน ต่าง ๆ ดังนี้

- ก. องค์กรจะต้องมีเป้าหมายสุดท้ายที่กำหนดไว้และต้องทำให้สำเร็จ
- ข. เป้าหมายจะต้องสามารถระบุออกมาได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
- ค. เป้าหมายจะต้องมีจำนวนไม่มากนัก คือ ต้องเป็นเป้าหมายผลผลิตที่สำคัญที่สะดวกในการนำมาใช้บริหารงาน
- ง. เป้าหมายจะต้องเป็นที่ยอมรับและเห็นชอบของฝ่ายต่าง ๆ
- จ. ต้องสามารถวัดความก้าวหน้าผลงานที่จะมุ่งสู่เป้าหมายได้

2. วิธีการบริหารประสิทธิผลเชิงระบบ (the systems approach)

การพิจารณาองค์การควรมีการพิจารณาครอบคลุมทั้งระบบตั้งแต่ต้นจนจบ ต้องพิจารณาถึงความสามารถขององค์กรทั้งในแง่ของการจัดหาสิ่งนำเข้าประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต การบริหารที่ทำการแปรสภาพว่าทำได้ดีเพียงใด แล้วจึงพิจารณาเชื่อมโยงไปกระบวนการผลิตที่ออกมาได้ ตลอดจนการพิจารณาถึงความสามารถขององค์กร ในการดำรงสถานภาพความมั่นคง และการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมได้ดีเพียงใดด้วยวิธีการพิจารณาอย่างครบถ้วนทุกแง่ทุกมุม วิธีการวัดประสิทธิผลขององค์กรเชิงระบบนี้มีข้อสมมติฐานว่า องค์กรประกอบด้วย

ส่วนย่อยต่าง ๆ หลายส่วน ถ้าหากส่วนใดส่วนหนึ่งทำงานไม่ได้ผล หรือด้อยไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะส่งผลให้ผลงานของทั้งระบบตกต่ำลงไปด้วย

เกณฑ์การให้คะแนน

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2542: 138) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดเจตคติ ของลิเคอร์ทไว้ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	0 คะแนน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญธรรม (2528) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี 2520 ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนรุ่นปีการศึกษา 2513-2517 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาประสิทธิผล ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายสูญเปล่า โดยใช้การตั้งสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลรุ่นปีการศึกษา 2513-2517 มีค่าประสิทธิผลทางการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.9692 สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยทั่วไปมีประสิทธิผลสมบูรณ์ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเนื่องจากการตกซ้ำชั้นมีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.0318 สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยทั่วไปไม่มีความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาที่เนื่องจากการตกซ้ำชั้น ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเนื่องจากการออกกลางคันมีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.0496 สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยทั่วไปไม่มีความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาที่เนื่องจากการออกกลางคัน เป็นไปตามสมมติฐาน

เสาวภาคย์ (2534) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายการผลิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาเปรียบเทียบกรณีตัวอย่าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ

วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายสถาบัน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยไม่พิจารณาค่าเสียโอกาสในการศึกษา วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของสถาบันในด้านปัจจัยการผลิตบัณฑิต ของภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกลและคอมพิวเตอร์ ของ 3 สถาบัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ กรณีไม่นำค่าที่ดินมาพิจารณาพบว่า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกลและคอมพิวเตอร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ 217,837.53 บาท 304,391.35 บาท และ 367,891.24 บาท ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ 193,551.44 บาท 228,005.90 บาท 193,509.40 บาท ตามลำดับและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คือ 246,282.40 บาท 313,410.68 บาท 277,899.43 บาท ตามลำดับ สำหรับกรณีนำค่าที่ดินมาพิจารณาพบว่า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกลและคอมพิวเตอร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ 705,193.23 บาท 781,827.88 บาท และ 854,454.46 บาท ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ 585,944.41 บาท 595,856.10 บาท 575,500.03 บาท ตามลำดับ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คือ 274,419.25 บาท 340,984.63 บาท 305,452.26 บาท ตามลำดับ และได้้นำค่าใช้จ่ายส่วนตัวไปวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษาแต่ละสถาบันในแต่ละภาควิชา และในแต่ละสถาบันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษารวมขึ้นอยู่กับภาควิชาและมหาวิทยาลัยที่เรียน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อคนต่อปีในภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกล และคอมพิวเตอร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 25,541.บาท 41 26,478.73 บาท 22,922.51 บาท ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 30,112.45 บาท 26,135.26 บาท 23,992.59 บาทตามลำดับ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เท่ากับ 31,581.23 บาท 30,842.50 บาท 24,176.28 บาทตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัวจำแนกตามหมวดรายจ่าย พบว่าหมวดที่แตกต่างกันคือหมวดค่าใช้จ่าระหว่างศึกษา ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเดินทางไป-กลับมหาวิทยาลัย ค่าเครื่องแต่งกาย และหมวดค่าใช้จ่าที่จ่ายเป็นครั้งคราว ได้แก่ ค่าพักผ่อนหย่อนใจ และค่าใช้จ่าอื่นๆ

ศิริพร (2542) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนกับครู-อาจารย์ เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้แบบสอบถามประมาณค่าเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบด้วยวิธีของเซฟเฟ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและในทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ดี ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานฯ ทั้งโดยรวมและในทุกด้านอยู่ในระดับพอใช้ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับครู-อาจารย์มีความเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานฯ ทั้งโดยรวมและในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานฯ ทั้งโดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2545) ได้ทำการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหมด 24 แห่งในปีงบประมาณ 2545 โดยศึกษาค่าใช้จ่ายค่าใช้จ่ายต่อหน่วยจากงบดำเนินการเท่านั้น ไม่รวมงบลงทุนและงบการวิจัย ซึ่งค่าใช้จ่ายรวม (Total cost) ประกอบด้วยงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย บนฐานจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Full Time Equivalent Students: FTES) เพื่อสะท้อนภาระงานที่เกิดขึ้นจริง แยกค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเรียนการสอนของคณะ/สาขา และค่าใช้จ่ายส่วนกลางโดยวิธีปันส่วนแบ่งค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังได้รวบรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกรณีของมหาวิทยาลัยจำกัดรับ มีการใช้งบประมาณแผ่นดินต่องบดำเนินการรวมในอัตราร้อยละ 57 ถึง ร้อยละ 93 เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรในอัตราร้อยละ 36 ถึง ร้อยละ 69 ของงบดำเนินงานทั้งหมด มหาวิทยาลัยที่มีงบดำเนินการสูงสุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่มีงบดำเนินการต่ำสุดคือ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ส่วนในกรณีของมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ มีตัวเลขต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยจำกัดรับ ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษามีความแตกต่างกัน มหาวิทยาลัยจำกัดรับที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา FTES สูงที่สุดคือ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 176,181 บาท ต่ำที่สุดคือ มหาวิทยาลัยนเรศวร 21,435 บาท ในขณะที่มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา FTES 7,312 บาท และมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา FTES 5,723 บาท ในส่วนความคิดเห็น โดยสรุปแล้วมหาวิทยาลัยมีความเห็นว่าความแตกต่างของค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษามา

จากปัจจัย จำนวนนักศึกษา อายุของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอน ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การจัดสรรงบประมาณในอดีต และนโยบายเงินรายได้ ตลอดจนคำจำกัดความและวิธีคิดค่าใช้จ่าย

สุรชัย (2545) ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนต่อหัวนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาศาสา เศรษฐศาสตร์ ระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวมค่าใช้จ่ายต่อ หัวนิสิตทั้งในส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุน และทำการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อหัว นิสิตจำแนกเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ ค่าใช้จ่ายทุน และค่าใช้จ่ายดำเนินการไม่รวมเงินเดือน ตาม โครงสร้างค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต และวิเคราะห์ความอ่อนไหวของค่าใช้จ่าย

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนต่อหัวนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาศาสา เศรษฐศาสตร์ ระหว่าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบบต่าง ๆ ในส่วนของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่จะมีค่าน้อยกว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยต้นทุนต่อหัวนิสิตนักศึกษา ของคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในส่วนค่าใช้จ่าย ดำเนินการรวมกับค่าเฉลี่ยรายปีของอาคาร สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์จะมีค่าเท่ากับ 69,236.19 บาท ต่อคนต่อปี และ 90,453.92 บาทต่อคนต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหว หลังจากงบประมาณในหมวดเงินเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 จากอัตราเงินเดือนปัจจุบันของข้าราชการ ทำให้ต้นทุนต่อหัวนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่คิดจากงบประมาณแผ่นดินจะเปลี่ยน ไปเป็น 82,755.20 บาทต่อคนต่อปี และ 95,101.17 บาทต่อคนต่อปี ตามลำดับ

กฤตยา (2545) ได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกการลดต้นทุนในการผลิตบัณฑิตของ โครงการจัดตั้งคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวบรวมข้อมูลต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย จริง จำนวนนักศึกษา และจำนวนหน่วยกิตนักศึกษา ปีการศึกษา 2541-2542 วิเคราะห์ต้นทุนทั้งใน ส่วนงบดำเนินการและงบลงทุน โดยคิดรวมต้นทุนค่าใช้จ่ายส่วนกลางและค่าใช้จ่ายส่วนจัด การศึกษาของคณะอื่นๆ ที่นักศึกษาไปขอรับบริการ ส่วนการวิเคราะห์ทางเลือกการลดต้นทุน พิจารณาจากการเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษาจริงกับต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษาเต็มเวลา

ผลการศึกษาพบว่า โครงการมีต้นทุนการผลิตบัณฑิตเฉลี่ยต่อปีการศึกษา เท่ากับ 22,763,901 บาท เป็นรายจ่ายดำเนินการและลงทุนร้อยละ 39.04 และ 60.96 ตามลำดับ ต้นทุนเฉลี่ย ต่อนักศึกษาจริง เท่ากับ 75,846 บาท และมีต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษาเต็มเวลา เท่ากับ 84,603 บาท หลักสูตรที่มีต้นทุนเฉลี่ยต่อปีการศึกษาต่อนักศึกษาจริงและต้นทุนเฉลี่ยต่อปีการศึกษาต่อนักศึกษา

เต็มเวลาสูงสุดได้แก่ หลักสูตรการจัดการตลาดและหลักสูตรการจัดการทั่วไป เท่ากับ 76,137 บาท และ 84,603 บาท ตามลำดับ

สุวัฒนา (2546) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรมศิลปากร โดยศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เปรียบเทียบประสิทธิผล ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนแนวคิดและข้อเสนอแนะ ใช้แบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากรอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการศึกษา และปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัด กรมศิลปากร นอกเหนือจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว คือ คุณภาพของผู้บริหาร การบริหารจัดการภายในองค์กร การบำรุงขวัญและกำลังใจบุคลากร

แพรวดาว (2546) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างรายได้-รายจ่ายต่อหัว และประสิทธิผลในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จากหน่วยงานที่มีการจัดการเรียนการสอน 7 คณะ/โครงการ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

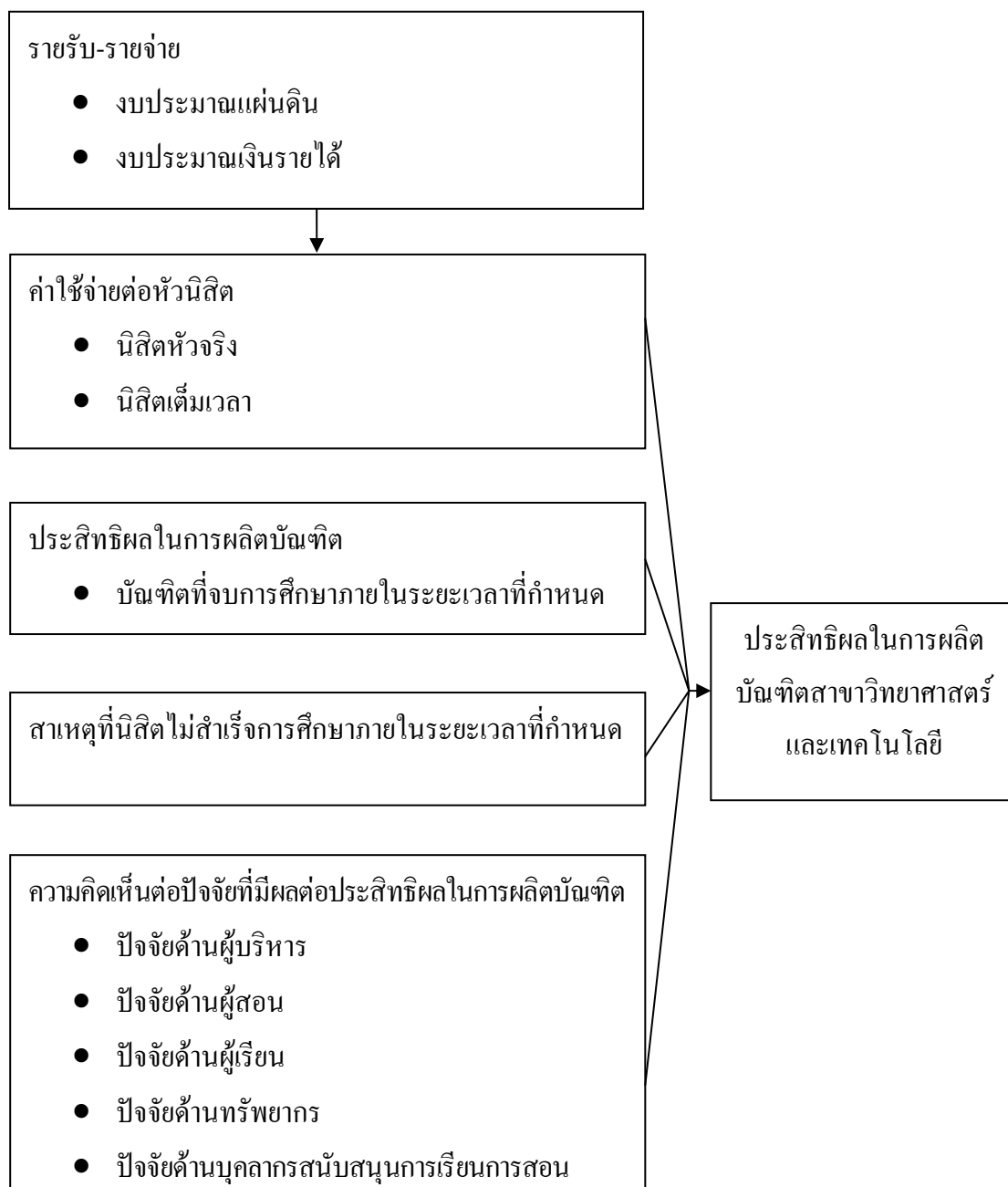
ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่มีการจัดการเรียนการสอน 7 คณะ/โครงการ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 98.15 และจากเงินรายได้ของสถาบันฯ ร้อยละ 97.28 และค่าใช้จ่ายในงบลงทุนร้อยละ 2.72 ค่าใช้จ่ายรวมของ 7 คณะ/โครงการ หมาดเงินเดือนและค่าจ้างประจำเป็นหมวดที่มีการใช้จ่ายในการดำเนินงานมากที่สุดร้อยละ 87.92 รองลงมาคือ หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุร้อยละ 5.77 ของค่าใช้จ่ายรวม ในส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวต่อปีของนักศึกษาเต็มเวลาคณะที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปีของนักศึกษาเต็มเวลามากที่สุดคือ คณะพัฒนาสังคม และน้อยที่สุดคือโครงการบัณฑิตศึกษาการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ศรีอร และกษมา (2548) ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ปีงบประมาณ 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับประสิทธิผล และประสิทธิภาพ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโดยรวมของสำนักวิทยบริการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมสำนักบริการวิชาการสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศมีประสิทธิภาพดำเนินงานระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับคะแนน 65.0 ขณะที่ศูนย์ปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษาและบรรณสาร มีประสิทธิผลการดำเนินงานระดับปานกลาง ระดับคะแนน 46.3 ภาพรวมผลการดำเนินงานของสำนักบริการวิชาการ มีระดับความสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงานในระดับค่อนข้างสูง แต่มีประเด็นที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจคือ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีที่ใช้ในการศึกษาได้นำมาพิจารณาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา